

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1666-23

לפני כבוד חברי הוועדה:
ליאת קציר-מרגלית, עו"ד - יו"ר
ברוך ברוכי, רו"ח - חבר

העוררת: **עדן מחיצות גבס (אפי) בע"מ מס' 512097940**
ע"י ב"כ עו"ד ששון לוי

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

רקע עובדתי

1. העוררת הגישה בקשה למענק בהתאם לחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן האומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 (להלן – **חוק האומיקרון**). הערר שבנדון הוגש כנגד החלטת המשיבה מיום 13.8.2023 בדבר דחייתה על הסף של השגת העוררת, בשל הגשתה באיחור (הודעת הדחיה ניתנה ביום 1.2.2023 וההשגה הוגשה ביום 24.4.2023 – באיחור של 38 ימים מהמועד שנקבע בחוק).
2. בכתב הערר ציין ב"כ העוררת כי קיבל את הטיפול בהשגה ביום 10.3.2023. נטען כי ההשגה הוגשה באיחור עקב בעיות בריאות של בת זוגו של ב"כ העוררת, ששוהה בחלי"ת רפואי מחודש ינואר 2023 עד היום, לרבות אשפוז בבית חולים; בתקופה זו סעד ב"כ העוררת את בת זוגו וטיפול במטלות הבית והילדים. עוד צוין כי ב"כ העוררת עובר טיפולי שיניים מורכבים (הכוללים ניתוח) בבית החולים. בנוסף צוין כי פגרת הפסח לא נלקחה בחישוב כך שהאיחור הקל בהגשת ההשגה לא גרם כל נזק למשיבה. לבסוף ביקשה העוררת להחזיר את ההליך לשלב ההשגה. לערר צורף אישור רפואי לעניין בת זוגו של ב"כ העוררת.
3. ביום 23.8.2023 הציעה הוועדה לצדדים מתווה מוסכם, לפיו הערר יוחזר לשלב ההשגה והעוררת תחויב בהוצאות בהתאם לשיקול דעת הוועדה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

4. ביום 30.8.2023 הגישה העוררת בקשה מוסכמת להארכת המועד להגשת תגובת הצדדים למתווה שהוצע, בשל ניהולו של משא ומתן בין הצדדים במטרה להגיע להסדר פשרה.
5. ביום 3.9.2023 הגישה המשיבה הודעה בה ציינה כי מנהל המשיבה החליט שלא לאשר את הפשרה בשל האיחור בהגשת ההשגה. המשיבה הוסיפה כי היא תסכים להחזרת הערר לשלב ההשגה על מנת לבחון בקשה מסודרת מטעם העוררת למתן ארכה להגשת ההשגה בלבד. צוין כי גם בהליך הערר לא צורפו מסמכים מספקים להסברת האיחור ועל כן נדרש לבחון הטענה תוך דרישת מסמכים נוספים בשלב ההשגה.
6. בתגובה להודעה זו הודיעה העוררת ביום 3.9.2023 כי קיבלה את הודעת המשיבה בתדהמה, זאת לאחר שקיבלה את הצעת הפשרה שהציעה המשיבה ולא ברור מדוע החליטה המשיבה לחזור בה מהצעתה לאחר שהתקבלה הסכמת העוררת.
7. בהמשך להודעות הצדדים ניתנה החלטת יו"ר הוועדה מיום 3.9.2023, בה צוין כי הוועדה אינה רואה תועלת בהחזרת הערר לשלב ההשגה רק לצורך בחינת נימוקי האיחור, ועל כן תינתן החלטת הוועדה בערר. עוד צוין כי התנהלות המתוארת של המשיבה לאחר קבלת הסכמת העוררת להצעת הפשרה, מעוררת קושי. בהמשך להחלטה זו התבקשה המשיבה להודיע אם היא עומדת על עמדתה ולהגיש תגובתה לערר בעניין דחיית ההשגה על הסף.
8. ביום 5.9.2023 הודיעה המשיבה כי היא מבקשת לפרוש טיעוניה בעניין האיחור בהגשת ההשגה. עוד ציינה המשיבה כי המשיבה חזרה בה מהצעת הפשרה יום לאחר שהוצעה ומבלי שנוצרה אצל העוררת הסתמכות. בנוסף צוין כי הצעת הפשרה ניתנה לעוררת בחוסר סמכות לאור האיחור וכי המשיבה קבעה מדיניות אחידה לפיה השגות שהוגשו באיחור מבלי שהתבקשה ארכה במועד, יידחו; לפיכך, המשיבה אינה יכולה לסטות ממדיניות זו ולהפלות את העוררת לטובה רק בשל הצעה שניתנה.
9. בהחלטה מיום 14.9.2023 הפנתה יו"ר הוועדה את המשיבה לדבריו של השופט מגן אלטוביה בע"מ 25689-02-13 **רוני לרנר נ' פקיד שומה תל אביב 3** (13.2.2020; פורסם בנבו) לעניין חזרתה של רשות מינהלית מהסכם שהוצע לצדדים, והציעה למשיבה לשקול שוב את עמדתה.
10. ביום 20.9.2023 הגישה המשיבה תגובתה לערר. בפתח דבריה הביעה המשיבה את מורת רוחה מעמדת הוועדה כפי שהובעה בהחלטה מיום 14.9.2023 ואף הביעה חשש בנוגע למידת האובייקטיביות של הוועדה הנדרשת להמשך בירור הערר. המשיבה ציינה כי ב"כ העוררת לא תמך את העובדות שצוינו בערר בתצהיר לעניין מצבה של אשתו והצורך בטיפול בה וכן כי לא צורף מסמך רפואי מתאים. צוין כי ב"כ העוררת קיבל על עצמו את הייצוג להגשת השגה ביום 24.4.2023 כאשר במועד זה כבר חלף המועד להגשת ההשגה ובמועד זה כבר סעד ב"כ העוררת את אשתו, לטענתו, ולמרות זאת לא פעל כבר אז לבקש ארכה. עוד צוין

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

כי ייפוי הכח נחתם 24.4.2023 וההשגה הוגשה אף היא במועד זה, ולא ביום 20.4.2023 כפי שמצוין על גבי ההשגה. המשיבה הוסיפה כי בהתאם לפסיקה, הסמכות לתיקון החלטה הקבועה בסעיף 12(ב) לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (חוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – חוק התכנית לסיוע כלכלי), קיימת גם לאחר חתימה על הסכם פשרה בנסיבות המתאימות, ואף כאשר השומה מנוגדת להנחיות פנימיות או מדיניות וודאי במקרה בו היתה הטעיה מצד הנישום. לטענת המשיבה, הדברים יפים מקל וחומר למקרה דנן, בו הסכם הפשרה לא נחתם וכן בשל ההטעיה והמידע העמום בכתב הערר.

11. לגופם של דברים טענה המשיבה כי דין הערר להידחות על הסף בשל האיחור בהגשת ההשגה. צוין כי בלשון החוק לא קיימת סמכות להעניק אורכות פרטניות להגשת בקשות למענק ולהשגות, וכי מתן אורכות נעשה מכוח "סמכות טבועה". המשיבה הפנתה לפסיקת בית המשפט העליון בעניין סמכות טבועה להארכת מועד, לפיה יש לעשות שימוש בסמכות זו לעיתים חריגות, בזהירות ובמתנינות.

המשיבה הפנתה לפסיקה שניתנה בנוגע להארכות מועד בהליכים בפני ועדות הערר מכוח חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, בה נקבע כי אמת המידה להארכת מועד מכוח סמכות טבועה היא אמת המידה של "טעמים מיוחדים שיירשמו" (הנהוגה גם בהארכות מועד להגשת עררים, בהתאם לסעיף 22(ב) לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992). עוד צוין כי בהתאם לאמת מידה זו נחוצות נסיבות חיצוניות שאינן בשליטת בעלי הדין, ונפסק כי אי ידיעה או רשלנות של מייצג אינם מהווים טעם מיוחד. המשיבה הוסיפה והפנתה להחלטות שונות של ועדות הערר בנושא זה.

12. לעניינה של העוררת, טענה המשיבה כי לא מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות הפעלת הסמכות הטבועה והמהוות "טעמים מיוחדים שיירשמו"; נטען כי ב"כ העוררת התרשל כאשר קיבל על עצמו לטפל בעניינה של העוררת לאחר חלוף המועד ולא הגיש בקשה לארכה, והיה עליו לסרב לקבלת הייצוג ככל שסעד את אשתו. עוד צוין כי יש להבחין בין האמור בפסק הדין בבר"ם 6094/13 **לאול מדהנה נ' המשרד לקליטת עלייה** (10.12.2023); פורסם בנבו; להלן – **עניין מדהנה**) בנוגע לריכוך דרישת הטעם המיוחד כאשר מדובר בחוק סוציאלי, לבין חוק התכנית לסיוע כלכלי; בעניין מדהנה דובר בחוק איזוטרי ובענייננו החוק פורסם ברבים ולא ניתן לטעון שהעוסק לא ידע על המועד להגשת ההשגה. יש לייחס משקל לאינטרס סופיות הדיון גם כשמדובר ברשות שלטונית. עוד נטען כי אין דין איחור של הרשות כדין איחור של האזרח ואיחורה של המשיבה במתן החלטה אינו שקול לאיחור העוררת ואינו מהווה הצדקה למתן הארכה, אלא לכל היותר יכול להצטרף כחיזוק לטעמים מיוחדים.

13. בתגובת העוררת מיום 8.10.2023, ציינה העוררת כי טרם הגשת הערר פנה ב"כ העוררת למשיבה וביקש להחזיר הדיון לשלב ההשגה שכן האיחור נבע בין היתר ממצבם הרפואי של ב"כ העוררת ובת זוגו. לאחר הגשת הערר המשיבה פנתה לב"כ העוררת וביקשה שיגיש

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בקשה מוסכמת להארכת מועד. בהמשך לכך הוצעה לעוררת הצעת פשרה והעוררת קיבלה את ההצעה. ב"כ העוררת ציין כי בשיחה טלפונית שערך עם ב"כ המשיבה פירט באריכות את מצבה הרפואי של זוגתו ומצבו הרפואי שלו והסביר כי לאחר מערכת בדיקות מורכבת, הנמשכת עד היום, אושר לזוגתו (עובדת מדינה) חל"ת רפואי מחודש ינואר 2023 עד חודש פברואר 2024 ולדבריו עצם קבלת החל"ת מטעם המדינה מצביע כי יש ממש בטענותיו; ב"כ העוררת עצמו סובל מבעיות שיניים קשות ומטופל בבית חולים בשל כך, ולאחר תסבוכת בטיפול נקבע לו ניתוח לחודש אוקטובר 2023. לעניין הטיפול בזוגתו ציין ב"כ המשיבה כי מדובר במצב מורכב מאוד שמונע תפקוד תקין של זוגתו והוא נדרש לסייע לה וכן לסייע בניהול הבית וטיפול בילדים. עוד צוין כי בשל רגישות המקרה ולאחר שהדברים הוסברו בפירוט לב"כ המשיבה ולדבריו הפיסו את דעתה (ולראיה, הוצעה לו הצעת הפשרה מטעם המשיבה), לא מצא ב"כ העוררת מקום להמציא תצהירים פרטיים ורגישים בנוגע למצבה הרפואי של זוגתו. לטענת ב"כ העוררת, מצבם הרפואי של זוגתו ושלו מהווה "טעם מיוחד" המצדיק הארכת המועד להגשת ההשגה.

14. העוררת טענה עוד כי הסתמכה על הצעת הפשרה שהוצעה לה, והמשיבה פעלה בחוסר סמכות תוך פגיעה באינטרס ההסתמכות של העוררת. בנוסף, נטען כי הודעת דחיית המענק התקבלה לדוא"ל של מזכירת העוררת שלא הבינה את מהות ההודעה והעבירה אותה לרו"ח של החברה, אשר העביר אותה לב"כ העוררת ביום 10.3.2023. בהקשר זה הדגיש ב"כ העוררת כי אמנם ייפוי הכוח נחתם ביום 24.4.2023 אך הייצוג התקבל כאמור ביום 10.3.2024. עוד צוין כי אין להשוות מקרה זה למקרים אחרים אליהם הפנתה משיבה בתגובתה, שם דובר באיחור עצום של חודשים רבים או שנה ובענייננו מדובר באיחור של מספר ימים, זאת בהתחשב בפגרת הפסח.

דיון והכרעה

15. לאחר שבחנו את טענות הצדדים, מצאנו לקבל את הערר כך שהערר יוחזר לשלב ההשגה לצורך מתן החלטה בהשגה לגופו של עניין, כפי שיפורט להלן.

16. בעניין סמכותה של המשיבה להאריך מועד להגשת השגה, נקבע בערר 1458-23 לנבו שיווק ואחזקות בע"מ נ' רשות המיסים (13.8.2023, פורסם בנבו; להלן – עניין לנבו שיווק ואחזקות):

"מבלי למצות את הסוגיה בכללותה, יהיה זה מדויק יותר לטעמנו לומר כי הסמכות להאריך את המועד להגיש את ההשגה ולדון מחדש בעניינו של מי שטוען לזכאות למענק, נובעת מאופיו המינהלי של המענק וכן ממטרותיהם של חוק מענקי הקורונה וחוק מענק האומיקרון – מדובר בחוקים סוציאליים, שנועדו לסייע לעסקים בישראל בתקופת משבר קשה. בחוקים נקבעה פרוצדורה ולוחות זמנים לצורך הגשת בקשות והשגות, אך ניתן להניח שהמשיבה רשאית

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

לבחון את העמידה בכללי הפרוצדורה באמת מידה גמישה יותר, מתוך מטרה להגשים את המטרה שעומדת בבסיס החוק. כשמדובר במהלך מיטיב של מתן מענקים, רשאית הרשות המינהלית להתגמש ולפעול גם מחוץ לד' אמותיו של החוק (וראו הערותינו בהקשר דומה בעניין אחר, בערר 1045-21 איי. בי. סי. ביו קוסמטיקס בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 6.6.2021, פסקה 37 להחלטה).
(פסקה 12 להחלטה; ההדגשה נוספה)

17. אכן, אמת המידה לפיה מיושמת סמכות זו של המשיבה היא של "טעמים מיוחדים" ואין מקום לפרוץ בנקל את גדר הזמנים שנקבעו בחוק. לצד זאת, לאור מהותם ותכליתם של חוק התכנית לסיוע כלכלי וחוק האמיקרון, ראוי כי תינקט גמישות ביישומה של אמת מידה זו, תוך התחשבות בכלל נסיבות המקרה (ראו עניין **לנבו שיווק ואחזקות**, פסקה 12 להחלטה).

18. נזכיר כי **בעניין מדהנה** קבע בית המשפט העליון כי בהליך ערעורי על הפעלת סמכותה של רשות מנהלית במסגרת חוק סוציאלי, במסגרת בחינת ה"טעמים המיוחדים", משקלו של אינטרס סופיות הדיון של הרשות המנהלית פוחת אל מול האינטרס הציבורי לאפשר לפרט הטוען לכך למצות את ההליכים השיפוטיים העומדים לרשותו. לפיכך נקבע כי בהליכים מסוג זה, ובמיוחד במקום בו מדובר בביקורת שיפוטית בערכאה שיפוטית ראשונה, ניתן להקל במידת מה בדרישה ל"טעם מיוחד" להארכת מועד (ראו פסקה 11 לפסק הדין). אם כך הדבר ביחס לערכאה שיפוטית ראשונה, קל וחומר כשמדובר בשלב ההשגה המינהלי, כאשר משקלו של אינטרס ההסתמכות של הרשות בשלב זה נמוך יותר ממילא.

19. בענייננו, האיחור בהגשת ההשגה עומד על 38 ימים (יצוין כי חופשת חג הפסח נכללת במניין הימים באופן פורמאלי) – איחור שאינו גדול באופן יחסי. העוררת טוענת כאמור, כי האיחור נבע ממצבה הרפואי של זוגתו של ב"כ העוררת וכן ממצבו הרפואי שלו. האישור הרפואי בעניינה של זוגתו של ב"כ העורר אינו מכיל פירוט בנוגע למצבה הרפואי, אולם מפאת רגישות הנושא מצאנו שניתן להסתפק בעובדה ששהתה בחל"ת רפואי מאז חודש ינואר 2023 ובהצהרת ב"כ העוררת שמצבה הצריך סיוע משמעותי מצידו במהלך התקופה. תהייתה של המשיבה בהקשר זה, האם ב"כ העוררת סועד את זוגתו "24/7", אינה רלוונטית; מצבים רפואיים ונסיבות אישיות עשויים להצדיק מתן ארכה כגון זו (ואף בהליכים משפטיים של ממש) גם במצבים אקוטיים פחות מטיפול צמוד לאורך כל שעות היממה.

20. בנוסף לכך, המשיבה איחרה במתן החלטת דחיית בקשת המענק של העוררת, איחור העומד על 79 ימים. כפי שקבענו בעבר, גם אם אין סימטריה מוחלטת בין איחוריה של המשיבה לאיחור העוררת בהגשת ההשגה, הרי שיש מקום להביאו בחשבון כשיקול נוסף במכלול השיקולים הנשקלים בבחינת בקשת הארכה.

21. בהקשר זה קבעה ועדת הערר **בעניין לנבו שיווק ואחזקות**:

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

"כאן המקום להזכיר כי המשיבה עצמה חרגה לעיתים מזומנות מהמועדים שנקבעו בחוק למתן החלטות על ידה. נושא זה לובן בהרחבה בהחלטות קודמות של ועדת הערר ושל בתי המשפט (ראו למשל בר"מ 7502/22 רשות המסים נ' בוריס פודולסקי, ניתן ביום 22.1.2023). אנו ערים כמובן לעומס החריג המוטל על כתפי המשיבה, ולהיקף העצום של ההליכים שהמשיבה נאלצת להתמודד עימם. אולם במבחן התוצאה, הליכי האישור של בקשות המענקים, בד בבד עם הליכי ההשגות, ממילא אינם קצרי מועד כפי שניתן היה לצפות לפי החוק, והאחריות בעניין זה מוטלת על כתפי המשיבה. גם אם יש הבדל מסוים בין האיחור של המשיבה בהשלמת הטיפול המינהלי במענקים, לבין האיחור של העוררת בנקיטת הליך ההשגה – ההגינות מחייבת את המשיבה להימנע מבחינה דקדקנית של מועדי ההגשה שעה שהיא עצמה "מאחרת כרונית", בקנה מידה משמעותי.

לנוכח אופיו המינהלי של ההליך, ולנוכח המטרה הסוציאלית העומדת בבסיסו, אנו סבורים כי איחוריה הקבועים של המשיבה יכולים להוות טעם מיוחד המצדיק הגשת השגה באיחור – ובלבד שהעוסק התנהל בתום לב ושהאיחור מצידו אינו גדול במיוחד. זאת בפרט במקרים שבהם המשיבה איחרה במתן החלטות גם בעניינו הספציפי של העוסק שהגיש את הבקשה באיחור. האינטרס הציבורי בסופיות הדיון ובמניעת ההתדיינות בתיקים שנסגרו הוא מובן, ואולם משקלו כאמור הוא מוגבל, במיוחד לנוכח התמשכות ההליכים מצד המשיבה." (פסקאות 16-17 להחלטה)

דברים אלו יפים אף לענייננו.

22. גם אם הנימוק בדבר מצבם הרפואי של ב"כ העוררת וזוגתו לא נתמך באסמכתאות מפורטות, אנו סבורים שלאור תכלית המענק ובהתחשב במשך האיחור בהגשת ההשגה ובאיחורה של המשיבה עצמה בהליך, כל אלו יחדיו עולים כדי "טעם מיוחד" המצדיק את בירור ההשגה לגופה על ידי המשיבה.

23. **סוף דבר:** הערר מתקבל באופן שהחלטת המשיבה בדבר דחיית ההשגה על הסף – מבוטלת. המשיבה תדון בהשגה שהגישה העוררת לגופו של עניין.

24. התלבטנו אם יש מקום להטיל הוצאות על המשיבה, נוכח התנהלותה במהלך בירור הערר - גם אם לא השתכללו המגעים בין הצדדים לכדי הסכם פשרה חתום, יש משמעות לרושם שנוצר כתוצאה מההצעה שהעלתה המשיבה עצמה, תוך עמידה דווקנית על טענות פרוצדורליות בנוגע לאיחור בהגשת ההשגה. לצד זאת, אנו ערים לביקורת של המשיבה כלפי ההחלטה מיום 14.9.2023. בנסיבות העניין ובהתחשב בעובדה שלא התקיים דיון בפני הוועדה, החלטנו שלא לעשות צו להוצאות.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.
ניתנה היום, ח' חשוון תשפ"ד, 23/10/2023, בהעדר הצדדים.

1666-23

ברוך ברוכי, רו"ח
חבר

ליאת קציר-מרגלית, עו"ד
יו"ר הוועדה